

MTF052 STRÖMNINGSMEKANIK

**Tentamen onsdagen den 11 januari 2012, kl 8:30-13:30, V-huset
(OBS! 5-timmarstenta)**

Hjälpmedel: Teoridelen:
Inga hjälpmedel tillåtna

OBS! Före tentamen skall hjälpmedlen lämnas på en av vakten anvisad plats. Lösningarna på teoriuppgifterna inlämnas vid godtycklig tidpunkt, varefter hjälpmedlen får användas vid lösandet av problemen.

Problemdelen:
Tillåtna hjälpmedel är läroboken ("Fluid Mechanics", Frank M. White), Data och Diagram, matematiska tabeller, räknedosa, av institutionen utgivna formelsamlingar och material, föreläsninganteckningar - dock ej lösta exempel.

Lösningar: Anslås på institutionens anslagstavla torsdag 12 januari 2012

Betygsgränser: Maximal poängsumma är 85 p. Betyg $3 \geq 34p$, $4 \geq 51p$, $5 \geq 68p$

Tentaresultat: Meddelas senast måndag 30 januari 2012

Granskning: Tisdag 31 januari 2012, kl 11.45-12.45
Onsdag 1 februari 2012, kl 09.00-11.00

Göteborg den 21 december 2011

Alf-Erik Almstedt, tel 772 1407

Teoriuppgifter

T1. Förklara begreppen: stationär, inkompressibel, friktionsfri, och turbulent strömning. (4p)

T2. Om man håller tummen för övre änden i ett sugrör fyllt med vatten så rinner inte vattnet ut. Hur hög kan en vattenpelare i ett rör bli om övre änden är tät och den undre är öppen? (2p)

T3. Hur definieras (volymmedelvärderade) medelhastigheten genom en yta (för inkompressibel strömning)? (2p)

T4. Rita en kontrollvolym i form av en kub och märk ut spänningarna som verkar på kubens ytor i en av riktningarna, samt teckna ett uttryck för den resulterande kraften i den riktningen. (3p)

T5. Navier-Stokes ekvation i x-riktningen ser ut som följer:

$$\frac{\partial u}{\partial t} + u \frac{\partial u}{\partial x} + v \frac{\partial u}{\partial y} + w \frac{\partial u}{\partial z} = g_x - \frac{1}{\rho} \frac{\partial p}{\partial x} + \frac{\mu}{\rho} \left\{ \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial z^2} \right\}$$

Förklara de ingående termerna. Under vilka förutsättningar gäller Navier-Stokes ekvation? (6p)

T6. Strömningsmotståndet, F_D , för en omströmmad kropp kan delas upp i ett formmotstånd, F_{Dn} , och ett friktionsmotstånd, F_{Df} . Visa utgående från Reynolds likformighetslag att formmotståndet kan skrivas som

$$F_{Dn} = C_{Dn}(\text{Re}) \cdot A_p \cdot \frac{\rho U^2}{2}$$

där motståndskoefficienten C_{Dn} enbart är en funktion av Reynolds tal. (5p)

T7. Förklara hur man mäter hastigheten med ett Prandtlrör ("Pitot-Static Tube"). (3p)

T8. Visa att statiska trycket är oberoende av avståndet från väggen i ett laminärt tvådimensionellt gränsskikt. Utgå från NS i y-led på dimensionslös form:

$$\bar{u} \frac{\partial \bar{v}}{\partial x} + \bar{v} \frac{\partial \bar{v}}{\partial y} = - \frac{\partial \bar{p}}{\partial y} + \frac{1}{\text{Re}} \left(\frac{\partial^2 \bar{v}}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 \bar{v}}{\partial y^2} \right)$$

Följande storleksuppskattningar gäller och behöver ej visas:

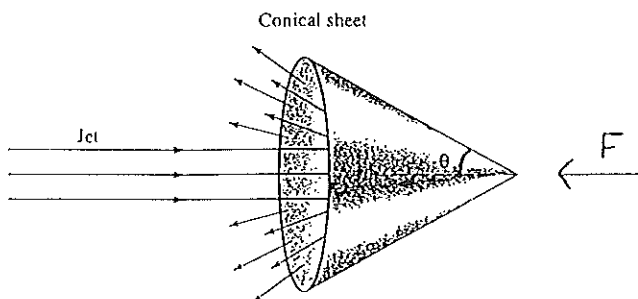
$$\bar{u} \sim 1, \bar{v} \sim \delta \text{ och } \text{Re} \sim \frac{1}{\delta^2}. \quad (4p)$$

T9. Förklara uppkomsten av von Kármáns virvelgata. (3p)

T10. Förklara med hjälp av en figur hur trycket och hastigheten varierar för olika mottryck i ett konvergent munstycke, vid utströmning från en stor behållare med trycket p_0 . Vad gäller för massflödet vid olika mottryck? (3p)

Problem

P1. En vattenstråle, med diametern 1 cm och hastigheten 10 m/s, träffar en kon och avböjs så att hastigheten på vattnet blir parallell med konens vägg (se figur). Beräkna vilken toppvinkel, θ , konen har om den kraft som behövs för att hålla konen stillastående, F , är 15 N. Vattnet som lämnar konen antas ha samma hastighet som strålen, dvs 10 m/s.

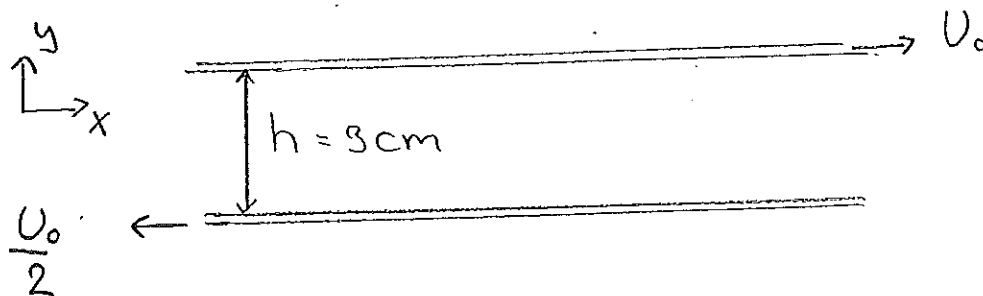

(10p)

P2. Mellan två plana horisontella plattor strömmar vatten med temperaturen 20°C , se figur. I x-riktningen finns en positiv tryckgradient på 50 Pa/m . Den övre plattan rör sig i positiv x-riktning med hastigheten 10 m/s och den undre plattan rör sig i negativ x-riktning med hastigheten 5 m/s.

Ange storlek och riktning på flödet/breddenhet (Q/dz).

Avståndet mellan plattorna, som kan anses ha oändlig utsträckning, är 3 cm.

(10p)

- P3. En fumlig kemist tappar en behållare med giftig vätska i en stor öppen tank med ofarlig vätska. I behållaren finns en omrörare, så vätskorna blandas omedelbart. Från botten på den stora tanken strömmar vätskan ut genom ett 15 m långt rör som mynnar ut i omgivningen. En meter före utloppet på röret sitter en elektriskt styrd, flänsad sätesventil ("globe valve"). Kemisten är snabb och trycker på reglerknappen till ventilen, som stängs 4 sekunder efter olyckan. Beräkna om något av den giftiga vätskeblandningen har hunnit passera ventilen innan den stängs.

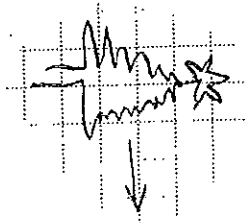
Vätskeytan i tanken är 4,0 m ovanför rørets utlopp. Røret är av galvaniserat järn och har en innerdiameter av 8 cm. Vätskans kinematiska viskositet är $0,5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2 / \text{s}$.

(10p)

- P4. Julen är slut och julgranen ska ut. En familj som bor på 8:e våningen, 20 m över marken, slänger ut granen genom fönstret, för att slippa bära ut den. Den tankspridde familjefadern har glömt att ta bort julstjärnan i toppen varför granen faller liggande, en figur. Granens projicerade area är 1 m^2 och dess massa (inkl. julstjärnan) är 15 kg. Beräkna granens nedslagshastighet. Granens C_D får anses oberoende av hastigheten.

Ledning: Om det skulle råka dyka upp en term av typen $\frac{du}{dt}$ kan det underlätta att skriva om

den med hjälp av kedjeregeln som $\frac{du}{dt} = \frac{dy}{dt} \cdot \frac{du}{dy} = u \frac{du}{dy}$

(10p)

- P5. Luft strömmar genom en konvergent-divergent dysa med cirkulärt tvärsnitt. Luften tillföres från en mycket stor behållare där trycket 0,7 MPa och temperaturen 30°C råder. Trycket utanför dysans mynning är 0,1 MPa. Dysan har i minsta sektionen diametern 0,5 cm och i mynningen 1,0 cm. Beräkna massflödet genom dysan och utred om en stöt förekommer i dysans divergerande del.

(10p)